Presbiteri Diocleatis Regnum Slavorum

Rogatu vestro dilecti in Christo fratres, ac venerabiles sacerdotes sanctae sedis Dioclitanae metropolitanae ecclesiae, necnon et plurimorum senum, maxime iuvenum nostrae civitatis, qui non solum audiendo, sed legendo gaudent maxime bella, ut iuvenum moris esse dinoscitur, ut libellum Gothorum, quod latine Sclavorum dicitur Regnum, quod omnia gesta, et bella eorum continet, ex Sclavonica littera verterem in latinam; senectute fractus nimis, ipse nimium, eius, vestrae peculiarium fraternitati charitati parere studui. Verumtamen nullus legentium credat, aliud me scripsisse, praeter ea quae a patribus nostris, et antiquis senibus veraciter narrari certe audivi.

Regnante in Urbe Constantinopolitana Imp. Anastasio, qui secta Eutichiana multos Christianos heresi maculaverunt, Romae vero praesidente Gelasio Papa *Secondo, eo tempore praedicabant in Italia Germanus Capuanus et Sabinus Canusinae sedis Epus, atque venerabilis vir Benedictus apud Cassinum montem; exiit quaedam gens a septentrionali plaga, quae Gothi nominabantur, gens fera, et indomita, cui erant tres fratres Principes filii Regis Senuladi; quorum nomina sunt haec: primus Brus, secundus Totilla, tertius vero Ostroylus; itaque Brus qui maior aliis erat, defuncto Patre, Rex factus sedit in solio eius, regnavitque pro eo in terra nativitatis suae: Totilla vero, et Ostroylus, ut sibi magnum nomen facerent, consilio, et voluntate primogeniti fratris congregantes exercitum magnum exierunt de terra sua, et venientes debellaverunt Pannoniam provinciam, et bellando obtinuerunt eam: post haec cum valida multitudine pervenerunt in *Templana. Tunc *Rex Dalmatinorum qui in Civitate Magna, et admirabili Salona manebat, misit nuncios, et literas ad *Regem Istriae provinciae, ut congregaret exercitum, gaudens

in simul [illegible] eis obviam, ut defenderent [illegible] con=
gregantes multitudinem [illegible] exierunt obviam Gothis, venerunt
et itaque castrametati sunt iuxta eos, et per spatium octo dierum
quia praeparaverant castra ad castra, hinc inde armati procedentes
per partes graviter se vulnerabant, ac trucidabant. Octavo vero
die exierunt hinc inde Xpistiani, et gentiles armati exierunt, et
commissum est magnum proelium ab hora diei tertia usque ad vespe=
ram, et Dei iudicio, cui nemo audet dicere, cur ita facis, quia
forte aliquod magnum peccatum latebat in Christianis, victoriam
Gothi crudeles habuerunt, ceciditque pars Christianorum, et interfe=
ctus est Rex Istriae, et multa millia hominum Christianorum
in ore gladii mortua sunt, et plurima captiva ducta sunt. Evasit
autem Rex Dalmatinorum cum valde paucis militibus, et aufugit
in Civitatem suam Salonam. Post haec quia Magnus erat exercitus
Totillae, et Ostroyli fratris eius, et populus ei accreverat multus,
consilio inito cum suis magnatibus diviserunt exercitum, et
Totillas per Istriam, et Aquileiam cum suo exercitu transiens
Italiam petiit, multaque et magna proelia ibi commisit, Regiones
ac Civitates plurimas vastavit, atque transiit inde Siciliam, Sici=
liam ingrediens paucu in tempore vitam finivit, sicut ei dixerat
Ostroylus p.s Rex Dei famulus Benedictus. Ostroylus autem frater eius cum suo
exercitu Illyricam provinciam ingressus, crudeliter committendo
bella, quia non erat, qui ei resistere posset, obtinuit totam
Dalmatiam, et maritimas Regiones, donec advenit, et resedit
in Regione Prevalitana. Tunc videns secum aliquantos mi=
* litibus misit filium suum in Transmontana [* simulatum dominium, ut regiones transmontanas] vastaret: Interea hic
Imper. Constantinop.ae Urbis congregans exercitum contra Ostroylum
misit eo, quod audierat, eum remansisse cum paucis in Prevalitana
Urbe

Vide Presbiter [illegible] quod ad Ang.tec missi fuerunt, invenerunt sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] animas eorum, [illegible] [illegible] bellum [illegible] [illegible] bello [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et qui cum eo [illegible] fugam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tollentes eorum spolia in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

a Senudialus — Audiens autem filius eius Senudilaus[a] mortem Patris venit quantocius cum exercitu putans invenire Gothorum gentem, ut mortem Patris vindicaret, sed minime invenit. Denique cepit Regnum, et regnavit in loco Patris, genuitque filium, quem Syllimirum vocavit. Fuerunt autem

b [illegible] 2 — Regni eius fines de Valdevina usque ad Poloniam[b] et in maritimas, quam transmontanas regiones, multasque iniquitates, et persecutiones faciendo Christianis, qui in civitatibus maritimis habitabant. Tricesimo anno Regni sui mortuus est, cui successit filius eius Syllimirus[c] in Regno, qui

6 n.° 2

c Sylimir 3 — quamvis paganus et gentilis, tamen cum omnibus pacificus fuit, et dilexit valde Christianos, et minime persequebatur eos, [illegible] [illegible] pacem cum eis, et facti sunt ei tributarii. [Regnavit in diebus illis] (interlinear: [illegible] [illegible] quievit terra) Genuit quoque filium, quem Bladinum vocavit. Vigesimo p.° anno Regni sui mortuus est.

d Bladinus 4 — Accepit Regnum filius eius Bladinus[d], et in via Patris sui ambulavit et possedit Regnum Patrum suorum cum pace; genuit quoque filium, quem Ratimirum vocavit, qui ab infantia sua cepit esse durus valde, atque immisericors [illegible] [illegible] superbus. Praeterea re-

e — gnante Bladino [illegible] innumerabilis multitudo populorum de magno flumine Volga, a quo et nomen acceperunt. Nam a Volga flumine Vulgari usque in presentem diem vocantur. Hi cum uxoribus, et filiis, ac filiabus, atque cum omni pecunia, ac substantia magna nimis venerant in Sylloduxiam Provinciam. Erat eis quidam nomine Kris, quem lingua sua Cagan appellabant, quod in lingua

e n.° 3

nostra [illegible] Imperatores, sub quo [illegible] qui
regnabant, et Iurisdictionem [illegible]
expugnantes [illegible], expugnaverunt [illegible] Inde debellando
ceperunt totam Macedoniam. [illegible] provinciam Latinorum
qui illo tempore Romani vocabantur, modo vero Morovlachi hoc est
Nigri Latini vocantur. a. n.° 4

Imperator etiam plurima cum eis faciens bella, videns in solio
suo, nec valens in aliquo superare, misit, et fecit pacem cum
eis, et sic dimisit eos, similiter et Rex [illegible] Bladinus videns,
quod maxima multitudo populi esset cum eo, fecit pacem, separati
se uterq; populi valde inter se diligere, ideo Gothi, qui et Sclavi, et
Vulgari, et maxime quod unius populi gentiles erant, et una lingua
esset omnibus; deinde Vulgari [illegible] coepere construe-
xerunt sibi villas, et vicos, et inhabitaverunt terram, quam ac-
ceperant usque in presentem diem. Inter hec mortuus est Bladinus,
6 Ratomirus 5 et regnavit pro eo Ratomirus filius eius, qui inimicus nominis
Christiani extitit à pueritia, cepitq; valde multum persequi Chri-
stianos, voluitq; delere de terra, et de Regno suo nomen eorum,
multas quoque Civitates eorum, et loca destruxit, et alios in
servitutem redigens [illegible]

At Christiani videntes se in magna tribulatione, et persecutione
positos, congregantes se ceperunt [illegible] montium, ac
fortia loca, castella, et edificia [illegible] construere, ut
vel sic evaderent manus eorum, donec Deus visitaret eos, et
liberaret. Defuncto etiam Ratomiro ex eius progenie regna-
c 6, 7, 8, 9 verunt post eum quattuor iniqui Reges, non in uno quidem
tempore, sed unus post alium temporibus suis, quorum temporibus
semper in persecutione fuerunt Christiani, et quia inimici, et
persecutores

[illegible] Genera[illegible] [illegible] regna[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

nam[illegible] [illegible] [illegible] Christiano[illegible] [illegible] mo[illegible]; et a

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] !4

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] qui [illegible]

in locis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per-

[illegible], et [illegible], et [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible], et in [illegible] ... [illegible] [illegible] Post

mortem vero quatuor [illegible] Regum [illegible] [illegible] progenie

[a] Suanim: io — quidam [illegible], qui accepto Regno dimisit [illegible].

Temporibus huius floruit vir ex Civitate Thessalonica quidam [b] n!5

Philosophus Constantinus nomine, filius cuiusdam Leonis Patricij, Vir

p. omia Sanctus, atque in diuinis scripturis, profunditus ad plenum

edoctus. Hic Vir Sanctus a Spiritu Sancto admonitus exiens de ciui-

tate sua Thessalonica; uenit in Chazarorum prouinciam, ibique cum plu-

ribus Philosophis disputans diebus plurimis conuicit eos, suaque doctrina

et Prędicatione, conuertit totam Chazarorum Prouinciam ad fidem Domini

Xpi, et baptizati sunt omnes in nomine Patris, et filij, et Sp. S.ci Post hęc

conuertit totam gentem Bulgarinorum, et similiter baptizati sunt

in fide S.ctę Trinitatis. Inter hęc mortuus est Rex Suanimirus, et

[c] Suetopelek ii — accepit regnum eius Sfetopelek nomine. Regnante vero Rege Sue-

topelek, misit Papa Stephanus literas ad uenerabilem Virum

Constantinum Doctorem, uocans eum ad se; audierat enim de

eo, quod sua prędicatione conuerti fecerat innumerabilem

gentem, et ob hanc causam desiderabat eum uidere. Itaque

Constantinus Vir Sanctissimus ordinatus presbiterum, et literam

lingua Sclauonica componens, commutauit Euangelium Christi,

atque psalterium, et omnes diuinos libros ueteris, et noui, atque

B2

la graecas literas in sclavonicam vertens ... et [illegible]
graecos confirmavit eos in fide Christi, et valedicens omnibus gentibus
ad fidem Christi conversis [illegible]
pergens [illegible]
[illegible] beneficia [illegible]
nomen [illegible], quem a n.° 6
convenit cum Monachum coepit praedicare Regi evangelium Christi
et fidem s.tae Trinitatis, ad cuius praedicationem Rex Sphetopolk
credidit Christo, et baptizatus est cum omni regno suo, et effectus est
Orthodoxus, et verus sanctae Trinitatis cultor. Aliquantis post hae-
diebus immutatus est nomen regis Virchevirii confirmavit eum in eius-
fide, atque doctrina Christi, et valefaciens omnibus Christicolis Romam
profectus est. Tempore isto facta est laetitia magna, et Christiani
descenderunt de montanis, et locis abditis, quo dispersi erant coepe-
runt nomen Domini laudare, et benedicere, qui salvum facit sperantes
in se. [illegible]
Post haec Sphetopelk Rex iussit Christianis, qui latina loquebantur
lingua, ut reverterentur unusquisque in locum suum, et reaedificarent
civitates, et loca quae olim a paganis destructa fuerant. Placuit
ut temporibus suis [illegible] terminarentur termini
etiam Regi ac fines omnium provinciarum [illegible] regni
sui, quatenus unaquaeque gens sciret, atque cognosceret fines, et
terminos provinciarum, et congregatis [illegible]
omnes sapientes Regni sui, locutus est [illegible] nullus
eo tempore inventus est, qui certam responsionem daret Regi
de hac re. Tunc Rex Dei sapientia plenus, sano utens consilio,
misit sapientes ac Nobiles Viros legatos ad Venerabilem, et Apo-
stolicum Virum Papam Stephanum, et ad Imperatorem Constanti- 6 n.° 7
nopolitanae Urbis Michaelem rogans, et petens, quatenus antiqua
privilegia

Privilegia, quibus [illegible] a fide [illegible], ac [illegible] nec
[illegible] [illegible] contradictiones [illegible] [illegible] Regis [illegible]
venturi dum alium legatum [illegible] Romam [illegible], [illegible] Regis
[illegible] [illegible], [illegible] magno [illegible]
bilis, et maxime [illegible]
Unde [illegible] [illegible] Regem [illegible]
[illegible], ne [illegible]. Misit itaque
Vicarium suum [illegible] nomine S. [illegible] Cardi-
nalem, qui ex traditione [illegible] ligandi atque [illegible]
[illegible] aedificandi atque plantandi, sicut [illegible]
mundi partes legatus, in [illegible]
eo duos alios Cardinales Episcopos [illegible],
qui [illegible] populo de fide Christi, sive [illegible]
verbum Dei in eorum cordibus quotidie seminarent. Advenientes itaque
Cardinales, et Episcopi invenerunt Regem in Planicie Dalme, a quo
cum magno honore, et reverentia suscepti sunt. Tunc Rex iussit
congregari in eadem Planicie Dalme omnes Populos Terre, et
Regni sui. Inter hec dum Populi congregarentur, advenerunt Legati
nobiles, et sapientes missi ab Imperatore Michaele, Leo, Iohannes, et alii
sapientes, qui a Rege, et Cardinalibus honorifice suscepti sunt.
Igitur omnes congregati, tam Latina, quam et Sclavonica lingua
qui loquebantur iussu Honorii Apostolici Vicarii, et Christianissimi
Regis Svetopelk per spatium dierum XII synodum fecerunt, In
qua diebus octo de lege Divina, et Sacra Scriptura ac de statu
Eccl.ae tractatum est. Ceteris autem quatuor diebus de potestate
Regis, de Ducibus, et Comitibus, et Centurionibus, et de statu
Regis sermocinatum est. Relecta sunt etiam in eadem Synodo antiqua
privilegia tam Latina, quam Greca missa ab Imperatoribus, et ab Imp.re

audientibus cunctis Populis de divisione Provinciarum, ac regionum ac terminorum, ducti ab antiquis Imperatoribus scripta, et ordinata fuerant, et placuit Regi, et cuncto Populo. Finita Synodo XII.ª die, per manus Honorij Vicarij, et Cardinalium, atq; Episcoporum coronatus est Rex, atq; consecratus, more Romanorum Regum, et facta est letitia magna in Populo, et in Universo Regno eius. Post hec iussit Rex, ut consecrarentur Archiepiscopi, unus in Salona, et alius in Dioclia similiter, et Epi plurimi consecrati sunt, et Ecclesię, quę destructę erant, et violatę manebant, reędificatę, et consecratę sunt; monuit etiam Rex, ut nullus presumeret in aliquo aliquam Ecclesiam, nec habere aliquam potestatem, seu dominationem in aliqua Ecclesia, nisi solus Archiepiscopus, vel Epus, cuius sub iure esset eadem Ecclesia, qui vero aliter faceret, Regiam coronam offenderet. Post hec secundum continentiam Privilegiorum, quę lecta coram Populo fuerant, scripsit privilegia, divisit provincias, et regiones n° 8 regni sui, ac terminos, et fines earum hoc modo: Secundum cursum aquas, quę à montanis fluunt, et intrant in mare contra meridianam plagam, maritima vocavit, Aquas vero, quę à montanis fluunt contra septentrionalem plagam, et intrant in magnum flumen Donavi, vocavit Sumbra. Deinde maritima in duas divisit provincias, à loco Dalmę, ubi Rex tunc manebat, et Synodus tunc facta est usque ad Valdevino vocavit Croatiam albam, quę et inferior Dalmatia dicitur, cui inferiori Dalmatię consensu Dñi Papę Stephani, et legatorum eius, instituit Salonitanam Ecclam Metropolem, sub cuius regimine has Ecclas constituit, Spalatum, Tragurium, Scardonam, Arausonam, quod nunc est Castellum, Iadram, Enonam, Arbuam, Absarum, Vegliam, et Epitaurum, quod nunc dicitur Ragusium. Item ab eodem loco Dalmę usq; Bambalonam civitatem

Civitatem, quę nunc dicitur Dyrachium, quantum urbem vocavit, quę
in superiori Dalmatia dicitur, et tunc inferiori Dalmatię Salonitanam
Ecclesiam constituit Metropolim, simili modo superiori Diocletanam
Ecclesiam pro iure antiquo statuerunt Metropolim, sub cuius
regimine has civitates declaraverunt, videlicet Antibarum, Buduam, Ascrivium,
Dulcignum, Suacium, Scodram, Drivastum, Polatum, Sorbium, Bosonium,
Tribunium, Zachulmium; Surbiam autem, quę et Transmontana dicitur,
in duas divisit Provincias, Unam a magno flumine Drina contra
occidentalem plagam usque ad montem Pini, quam et Bosnam voca=
vit. Alteram vero ab eodem flumine Drina contra occidentalem plagam
usque ad Lupiam, et Lab: quam Rassam vocavit. Unaquaque autem
in Provincia Banum constituit, idest Ducem ex suis consanguineis
fratribus, et Supanos, idest Comites, et Setnicos, idest Centuriones ex
8 nobilioribus earundem Provinciarum. Dedit autem unicuique Bano
idest Duci, potestatem sub se habere septem Centuriones, qui
recte, ac iuste Populum iudicarent, et tributa acquirerent, et Banis
presentarent. Bani post hęc medietatem regi persolverent, et medieta=
tem sibi retinerent. Comitibus vero, idest Supanis iussit sub se habere unum
Setnicum, qui cum eo similiter iudicaret Populum cum iustitia, et
duas partes tributorum Comites, idest Supani, regi ut solverent; tertiam
vero ad usum retinerent, Banis autem, et Ducibus nullam rationem
facerent, sed unusquisque teneret, et dominaretur Supaniis earundem
Provinciarum, ac regionum, sed soli regi rationem redderent. Multas
leges, et bonos mores instituit, quas qui velit agnoscere, librum
Sclavorum, qui dicitur Methodius, legat; ibi reperiet qualia bona a n° 9
instituit Rex Benignissimus. Itaq. perfectis omnibus Cardinales,
et Epi, ac legati Impris accepta a Rege licentia, et agentes gratias Deo,

et Regi, cum honore magno, et cum pluribus donis a Rege dimissi
reversi sunt ad loca sua. Similiter Bani, et Jupani, atque Centurio-
nes necnon et ceteri ordines cum universo Populo laudantes Deum, et benedicentes
eorum Regem, abierunt unusquisque in Provinciam, et Regionem suam.
Regnavit praefatus Rex Budimirus annis XL. mensibus tribus,
genuitque filios et filias, et replevit Regnum suum bonis. mense
Martio mortuus est, sepultusque est in Ecclesia S. Mariae in Civitate
Dioclitana honorifice, et cum magnis exequiis. Tunc congregantes
se Populi Dalmatiae universique, Deo placuit, et in eadem Ecclesia, in qua se-
pultus est, elevaverunt filium eius Sfetolicum, ibique consecratus et
coronatus est ab Archiepiscopis et Episcopis. Unusquisque deinde ad sua abscedit
dit, ut in eadem Ecclesia eligerentur et ordinarentur ipsi Reges successores.
a Sfetolick 12 Igitur Sfetolicus accepto regno ambulavit in viis Patris sui, et ambu-
lavit in via mandatorum Dei, pacemque cum omnibus habuit, genuit
filios, et filias et XII. anno regni sui mortuus est. Regnavitque
b Vladisl: 13 Vladislavus filius eius pro eo. Accepto regno Vladislavus, qui fortis
extitit viribus, oblitus est Dei sui, et declinavit a via Pa-
trum suorum, quam recte ambulavit coram Deo, se coinquinavit
se multis immunditiis, ideo dum quadam die venationem, divino
Iudicio in puteum cecidit, et mortuus est. Regnavitque frater eius
c Tomisl: 14 Thomislavus pro eo, qui fortis erat viribus, ut fuerat frater eius.
Regnante Thomislavo Ungarorum Rex nomine Attila promovit exer-
citum, ut debellaret eum. Rex autem Thomislavus fortis iuvenis,
et robustus bellator, plurima bella cum eo commisit, et semper
eum in fugam convertit; genuitque Thomislavus Rex filios, et filias
d Sebesl: 15 et XIII. anno regni sui mortuus est. Sebeslavus filius eius successit
in regnum Patris sui; eo tempore venerunt Graeci, et obsederunt
civitatem

[illegible] Audiens autem [illegible] congregans gentem
[illegible], et [illegible] in [illegible], [illegible] Graeci, et
multi gladio perierunt, et plurimi capti sunt, alii vero in fugam
[illegible] Rex Ungarorum cum exer-
citu [illegible] regis, et depraedavit, devastavit
atque incendit maximam partem [illegible] in
locum [illegible] inde abiit [illegible] plagam. [illegible]
autem Rex resistere non valuit eum, [illegible] terram
[illegible]. Nati vero ei duo filii gemini, unum quorum [illegible] vocavit,
quod latine dicitur praedo, [illegible] alium vocavit Vladimirum. Regnavit
XX [illegible] annis, et mortuus est.

[illegible]bivoy 16 / Vladimir: 17 — Post eum regnaverunt filii eius, [illegible] vel [illegible], eo quod gemini erant, et Razbivoi qui erat maximus. Vladimirus autem Submontanam regebat, qui accepit uxorem filiam Regis Ungarorum, genuitque ex ea filios, et filias, et facta est pax firma inter Ungaros, et Sclavos. Post hac Razbivoi septimo anno regni sui mortuus est. Vladimirus vero accepit totum regnum, et XX° anno regni sui mortuus est.

Caramir 18 — Regnavit post eum filius eius Caramimirus, cuius temporibus rebellavit Croatia alba, et proiecerunt eum inde. Tunc Rex congregans gentem ex Rassa, et Bosna perrexit super eos. At ipsi congregantes se in plano Chelmo, paraverunt ei bellum, in quo cecidit Rex, et mortuus est.

Tuardosl: 19 — Accepitque post eum regnum Suerdoslavus filius eius, et recuperavit regnum patris sui, et mortuus est.

Ostrivoy 20 — Post eum regnavit Ostrivoi nepos eius, eo quod liberis caruit Rex Suerdoslavus, genuit filios, et filias Rex Ostrivoi, et XXy° anno mortuus est.

Tolimir 21 — Tolimirus filius eius accepit regnum, in diebus illis laetata est omnis terra, genuit filios, et filias, et mortuus est.

a Pridisl: 22 — [illegible] regnavit Pr[illegible]dislavus[a] filius eius, qui [illegible]
est. Quadam itaque [illegible] [illegible] cum [illegible]
et interfecerunt regem, corpusque eius in flumen [illegible]. Tunc
b Crepimir 23 — Crepimirus[b] filius eius [illegible]
[illegible]
[illegible] Crepimirus itaque post haec
accepit regnum [illegible], et tempore venerunt
Alamanni, et occuparunt Istriam, coeperuntque intrare Croatiam. Tunc
Rex Crepimirus congregans fortem exercitum [illegible]
uit in bellum, [illegible] Rex in ore gladij, et persecutus
est eos, proiecitque eos ex omni terra sua. Post haec Dux Alemannorum
misit legatos Regi Crepimiro, ut daret filiam suam uxorem filio suo
Svetozar; placuit Regi [illegible],
et accepit filiam eius uxorem filio suo, et facta est pax firma inter
eos. Regnavit Crepimirus rex XXV annis, et mensibus [illegible] plenus
c Svetozar 24 — mortuus est. Regnavit post eum Svetozar[c] filius eius, qui mansue-
tus fuit, ac pius, vixitque in timore Domini, et genuit filium, cui Radas-
lavus nomen imposuit, post haec in pace quievit.
d Radosl: 25 — Post eum regnavit Radaslavus[d], qui patris sui vestigia secutus, omni
bonitate fuit ornatus, praeterea genuit filium, quem Ciaslavum vocavit,
qui iuvenis effectus, coepit esse inobediens Patri suo. Eo tempore
Banus Croatiae albae cum suis omnibus rebellaverunt Regi. Tunc Rex
Radaslavus congregans exercitum partem exercitus dedit filio
suo Ciaslavo, partemque secum tulit. Post haec abeuntes circumdederunt
rebelles hinc inde, et comprehenderunt illos, ac depredaverunt; sed
quotquot Rex comprehendit liberos abire permisit. Quos vero
filius Ciaslavus comprehendit, militibus in servitutem tradidit,
quam ob causam indignati sunt milites, qui cum rege erant, et
relicto

videre eo absente per Ciaslavum filium eius. Tunc Ciaslavus relictis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], fugiens venit in [illegible], quae [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], cum aliquantis qui
cum [illegible] [illegible] [illegible] post hec quia [illegible] cum suis
[illegible] [illegible] [illegible] tempore, [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible],
pervenerunt, et [illegible] quandam [illegible], quae non multum longe
erat a terra, et ita evasit Rex. non multo post [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], quia de Apulia erat, [illegible] Rex, et qui cum eo erant, [illegible]
mare, et [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] venerunt, ut viderent,
quid nam esset. Ut autem cognoverunt cum magno honore susceperunt
Regem, et omnes eius, et duxerunt ad Civitatem Sypontinam; Inde
perrexit Romam ad limina Apostolorum Petri, et Pauli, ubi illa civitas
diu [illegible] vocata est (Radoslavi caniclu). s. post Ciaslavus post
mortem [illegible] capit regnare. Eo tempore erat quidam adolescens
nomine Tycomil in partibus Drinae filius cuiusdam Presbyteri de
vico Rabici, pascebatque greges ovium cuiusdam Principis; cui
nomen Budislavus, et quia Tycomil fortis erat viribus, et
robustus venator, atque valde velox ad currendum, quandoque
Princeps exibat venatum, ducebat eum secum. quadam vero die
dum iret venatum Tycomil nolens, sed casu percutiens virga,
quam manibus gestabat, unum canem notae pulcria, interfecit
eam; unde nimio terrore perterritus, eo quod Princeps eum
valde diligeret, fugam petiit, et venit ad Ciaslavum, a quo
statim susceptus est.

Regnante ergo Ciaslavo rege, Kys princeps Ungarinorum cum
suo exercitu venit Bosnam, et devastabat, atque depredabatur eandem
Provinciam; tunc Rex congregans populum, exiit ei obviam.

in Drina Zupaniam iuxta fluuium, ubi commisso bello Tycomil supradictus adolescens, hinc inde hostes uulnerans, cucurrit, et interfecit Vngarinorum Principem, et amputato illius capite regi presentauit, ceciderunt die illa innumerabiles ex gente Vngarinorum in loco, qui Cudnina dicitur usque in presentem diem propter porcorum; sic enim rugiebant ibi Vngari, dum interficerentur, ut porci, in loco ubi interfectus fuit Kys Princeps Cuconna usque in presentem diem. Post hęc Rex Ciaslauus ualde letus dedit Tycomil Zupaniam Drinę, et filiam Bani Rasę dedit ei uxorem eo quod interfecisset Kys Principem. Vxor autem principis audiens mortem uiri sui, perrexit ad Regem Vngarię quęsiuit ei adiutorium, et exercitum, quatenus uindicaret mortem Viri sui, accepta autem innumerabili gente uenit supra regem Ciaslauum, inuenitque eum in Seremo. Nesciente autem Rege, nocte irruerunt Hungari in eius Castra, et captus est rex Ciaslauus, et omnes parentes illius, quos iussit Vxor Kys ligatis manibus, et pedibus proijci in flumen Sauum, sicque factum est, conuersus est dolor eius in peccatum, quod exercuit circa Patrem suum super caput eius, et perijt ipse, et domus eius tota. Post hęc remansit terra sine Rege, et Bani ceperunt dominari terram suam unusquisque super prouincias, et regiones, subiugaueruntque sibi Zupanos, et ab eis tributa accipiebant, sicut Rex solebat accipere. Nomen uero Regis nemo audebat sibi imponere. Tycomil etiam defuncto socero dominabatur terram Rasam, sed nec Regem nec Banum ausus est se uocare, sed tantum Zupanum maiorem, et ideo quoniam preerat cęteris Zupanis Rasam, sicque dominauerunt terram multis temporibus preterea parentes Regis Radaslaui, et milites, qui cum ipso erant Romę, audientes quod accidit, rogauerunt regem, ut Vxorem acciperet, qui

uocauit

viuens cum proceribus, accepit uxorem Romanam, valde nobilem
ornatam moribus, de qua genuit filium, quem Benedictum vocauit,
post haec in senectute bona moriens, et sepultus in Ecc.ª S. Albanis
sepelierunt cum magna honorificentia; accepit pro se Benedictus
uxorem puellam nobilem Romanam, de qua genuit filium,
quem Paulimirum vocauit; post haec [illegible] pluribus annis cum pa-
rentibus suis Romanis, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cius parentes eius coeperunt habere inimicitias cum aliis Ro-
manis, et coeperunt inter bella facere in ciuitate, [illegible] se prae-
liare facere; Paulimirus iam iuuenis effectus erat valde ro-
bustus, et fortis bellator; ita ut in Ciuitate Romana nullus ei erat
similis; unde parentes eius, nec non alij proceres Romani coeperunt illum
valde diligere, [illegible] [illegible], et imposuerunt ei nomen
Bello eo quod bellum facere valde delectabatur. [illegible] [illegible]
[illegible] de Sicilia multitudo copiosa [illegible] Saracenorum, quod [illegible]
uocatur, mira [illegible] armata, [illegible] et [illegible], decem millia, [illegible];
omnes Ciuitates maritimas destruxerunt; ciues autem fugientes monta-
na petebant, quae Sclaui habitabant, [illegible] in [illegible] Ciuitates; Sclaui
comprehendentes illos pro seruis [illegible] [illegible], post haec [illegible] latinos
dimiserunt tali pacto, ut omni tempore tributa eis redderent, et
seruitia exercerent, [illegible] coeperunt reaedificare Ciuitates maritimas
a Saracenis destructas; per idem tempus Romani parentes Belli,
qui et Bellimirus, quod non possent sustinere Magnatum Ro-
manorum insidias, atq; inimicitias eo quod nollent se humiliare,
ac pacem cum inimicis facere, exeuntes omnes de Ciuitate una
cum Bello Vxoribus, et filijs, ac filiabus, militibus numero quin-
gentis exceptis paruulis, et mulieribus venerunt Apuliam, inde
intrantes naues transfretauerunt in partes Dalmatiae, venerunt

ad portam, qui Porunem dicitur, et Wulla, miserunt enim [illegible]

[illegible], qui et [illegible] nuncios, ut venirent [illegible] regnum

[illegible], et hec de causa venti sunt illuc parentes eorum;

igitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]:

[illegible] ibi, audierunt [illegible] [illegible] [illegible], qui per

[illegible], et [illegible] [illegible], quod Bela cum [illegible] venis

sent, et castellum facerent congregatis [illegible] [illegible], [illegible]

ipsis [illegible] Civitatem [illegible] [illegible] in ripis [illegible], ^ n.º 10

quas [illegible] [illegible] [illegible] dicunt, [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] est, quod postea [illegible] [illegible] appella

tur. [illegible] [illegible] [illegible] appellaverunt in [illegible] [illegible]

[illegible], quando [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

Inter hec audientes [illegible], et [illegible] [illegible] Belam

[illegible] [illegible] Regis [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], in primis [illegible]

[illegible] regionis [illegible] [illegible], cum [illegible] [illegible]

illum in [illegible]; postea [illegible] [illegible] in [illegible]

cum [illegible], et [illegible] (sel) [illegible] [illegible] [illegible] in die

Vaulimir [illegible] 27 Ascensionis Dni [illegible] illum Regem [illegible] [illegible]

Rasz, qui de [illegible] progenie erat cum [illegible] [illegible]

[illegible] venire ad Regem. Tunc Rex Bela [illegible] [illegible]

exercitum et venit [illegible]; [illegible] autem [illegible] [illegible]

congregans similiter Populum paravit et bellum. Belo itaque

inito iuxta flumen [illegible], cecidit populus [illegible] Rasz,

et in fugam conversi sunt. Tunc Rex cum suo exercitu insecutus

est eos usque ad aliud flumen, qui dicitur [illegible], ubi dum [illegible] ^Ties

per pontem transiret fugiens, quidam qui cum eo erant volentes

habere benevolentiam Regis, percutientes eum gladio per pontem

iactaverunt

iactaverunt eum in flumen, et mortuus est. Rex autem accepit
[illegible] patrem, [illegible] et [illegible] eum in [illegible]; [illegible]
[illegible] Romani, qui erant Regi [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible]
Chelmo, et non multum longe ab urbe [illegible] in uno monticulo
construxit Rex Castellum, nominavitque illud ex nomine Bela, Eccle-
siam autem [illegible] Episcopalem fecit, ordinavitque
ibi Episcopum, et Episcopatum usque in praesentem diem, post haec
coepit Rex perambulare per terram, et per regnum suum.
Quodam itaque tempore dum esset Rex in partibus Sremi, Sremani
congregantes se cum Ungaris commiserunt praelium cum Rege, in
quo loco ceciderunt Sremani cum Ungaris, et facta est eis con-
tritio magna, ab illo ergo die dicta est planities illa, in qua
factum praelium, Bellica nomine Regis et victoriam, quam
habuit Rex usque hodie, post haec Ungari ad Regem miserunt
quaerendo pacem, Rex propterea fecit pactum cum eis hoc modo,
ut ab illo die in antea non auderent transire flumen Savam,
et a loco unde surgit, et sicut currit usque quo intrat in magno
flumine Donavi, neque homines Regis transirent in illam par-
tem, neque illi in istam, et placuit eis, et fecerunt pacem. Post
haec reversus est Rex in maritimas regiones, quadam autem
die, dum intraret in unum oppidum Tribuniae, subitanea
morte defunctus est. Tunc sepelierunt illum in Ecclesia Sancti
Michaelis in eodem Oppido cum grandi honore. Populi autem
fleverunt illum multis diebus, septima autem die dormitionis
eius Uxor illius peperit filium, quem Tiescimirum vocavit,
quod latine dicitur consolator Populi, defuncto Rege ii, qui
de progenie Cycomili erant, ceperunt, ~~[illegible]~~ dominare Rassam,

Tiescimir 28

et oẽs Bani similiter tempore ut prius dominari super populo banatus; illum fecerunt rationem Reginę, nec eius filij: sibi Tribunia obediebat Reginę, eo quod parentes eius erant in Tribunia et Lachio, et non audebant rebellare ei. Postquam autem crevit puer, tulerunt ei uxorem filiam Bani Casimiri de Croatia alba de qua genuit duos filios Prelimirum, et Cresimirum; quando autem creverunt pueri, misit Sviatmirus filium suum socero suo, qui Croatiam albam dominabatur, mandans ei ut congregaret Populum et iret supra Banum Bosnę, ipse autem cum Pletimiro filio suo congregans parentes suos, et Populum Tribunię, venit prgliare contra Banum, qui Cravalitanam regionem regebat. Banus itaq. congregans Populum suum paravit se ad bellandum, dum autem committeret bellum, cecidit Banus, et mortuus est; cecidit et Svesemirus, et vulneratus est, postea mortuus est. Pletimirus autem eius filius vicit prelium, et cepit totam Croatiam rubeam, et coronatus est Rex, cepitque dominari terram, et Regnum Patrum suorum.

p. Pletimir 29

Cresimirus autem frater eius cum avunculo pugnantes prędaverunt Usoplis, et Luca, et Preca, Banus autem Bosnę videns quod ante eos stare nequibat ad pugnam, fugit ad Regem Ungarię, deinde Cresimirus cepit totam Bosnam, et dominavit eam, defuncto etiam Pre matris suę dominavit Croatiam albam. Eo tempore defunctus est Bulgarorum Imperator Petrus nomine, qui sedebat in Civitate Magna Preslava, et Grecorum Imperator congregans validam fortitudinem gentis suę, obtinuit totam Bulgariam, suoq. subiugavit Imperio, deinde reversus ad Patriam suam, reliquit suum exercitum. Hi autem, qui prę erant exercitui venientes cum exercitu ceperunt totam Rassam provinciam

6 n.° 11

[illegible]

[illegible] et constituit
Radigradum iuppanum in Onogoste, [illegible] non multo tempore
[illegible] et Imperator Graecorum, et Rex Prelimirus cum
suo [illegible] mitteret Rassanis suis amicis, ut nil timendo inter-
ficerent graecos, qui praeerant eis, ita et factum est; occisis
ergo una die omnibus graecis, pervenit Rex cum socero, et suis
cognatis, et obtinuit totam Rassam, constituitque socerum suum,
sicut prius fuerat iuppanum maiorem, et cognatos suos sub
potestate patris iuppanos constituit, ut dominarentur eam
provinciam, et possiderent, salvo tamen iure regio; post haec
Prelimiro regi nati sunt quatuor filij, quorum nomina sunt
haec; primogenitus Chvalimirus, secundus Bolleslavus, Tertius ^ n.º 12
Dragislavus, quartus Spelanchus, quibus et divisit terram
suam hoc modo. Chvalimiro dedit Zenta Regionem cum Civita-
tibus, et has Iuppanias Lusca, Podlugie, Gorsca, Cupelnich,

Obliquit, Pragrama, Cremenizza, Budua, cum Gruda et Grgal.
Pelidano dedit Tribuniam cum his Zuppaniis Lusomir, Vrmeno,
Rudina, Crusceuiza, Vetnio, Rusana, Braceuiza, Gacco.
Zernouiza. Dragislao dedit Chelmanam regionem, et has
Zuppanias Stanteriam, Popouo, Yabro, Luca, Vellica, Gorymita,
Veesike, Dubraua, et Debre. Hualimiro dedit regionem, quod
sclauonice dicitur Podgoria, latine vero subalpina, et has Zuppanias,
Onogoste, Moratia, Comarniza, Piua, Gerico, Neuesini, Gubigno,
Com. Debrea, Neret, et Ramma, quas, et quatuor regiones Ban-
narchias vocauit; vixit autem Hualimirus Rex annis multis, et
vidit filios filiorum suorum, et in senectute bona mortuus est, et se-
pultus est in Episcopio Dioclitano in Ecclesia Sancti Petri cum magno
honore et reuerentia, atq; gloria. Cuscimiro autem filio eius
natus est filius cui Stephanus nomen imposuit, iste post mortem
Patris recepit Croatiam albam, et Bosnam, et post eum regnaverunt
Reges in Croatia, natus est ei ex concubina filius in utrisque
pedibus claudus, qui multo tempore ambulare non potuit,
quem Legher nominauit, iste Legher mortuo Patre, vivo Cuscimiro,
adductus est in Tribuniam ad consobrinum suum Beleslauum, habe-
bat itaq; ei puella quadam nomine Lusizza, quam dilexit ac
ponens duxit uxorem, genuitq; ex eo septem filios, qui crescentes
effecti sunt iuuenes bellatores, et strenui in armis, filij Hualimiri
Regis relinquentes vestigia patris sui coeperunt dure, et superbe
se agere contra populum, quem regebant, unde valde coeperunt
displicere Populo. Sed quia mala voluntas diu latere non potest,
miserunt Populi occulte nuncios sup[er] dict[is] Vij. fratribus, et dederunt
eis manus quatenus in simul insurgerent, et disperderent filios
et nepotes Regis. Itaq; consilio inito Vij. fratres cum Patre, et
Populo

Populi consilio, et adiutorio Rasiae; ac totius Populi insurrexerunt,
et occiderunt omnes filios Regis, et occiderunt eos in ore gladij à minimo
usque ad maximum; evasit autem unus Sylvester nomine filius
Radoslavi cum matre sua Petrunia, et fugerunt Lausium, quae
nunc dicitur Ragusium, unde et mater Sylvestri progeniem duxerat.

Post haec filij Zelaconis perpetrarunt parricidium, seu homicidio coeperunt
dominari terram, patre eorum residente in Castello de Cucevo in loco, qui
Trebinie dicitur, ubi Castellum sibi construxerat, et curiam. Sed
Deus omnipotens cui cuncta bona placent, et displicent omnia
mala, atq; peccata brevi in tempore percussit Patrem clausum
corpore, et anima, et filios eius pestilentia, et clade, quemad-
modum percusserunt ipsi fratres et nepotes suos, et mortui sunt,
et non remansit ex eis vel unus. Videntes autem Populi timuerunt
timore magno, omnesq; cum uno Rege eorum consilio facto
[a] Silvester 30 perrexerunt Lausium, et eduxerunt inde Sylvestrum qui solus re-
manserat de progenie Regis gloriosi Predimiri, et ordinaverunt
sibi illum in Regem.

Rex vero Sylvester accepto Regno gubernavit totam Thetrarchiam
in pace cum timore Dei, et iustitia, genuitq; filium, cui nomen
imposuit Tugemir, [illegible], et dormivit in pace.

[b] Tugemir 31 Successit Tugemirus in regnum, et accepta uxore genuit filium
quem Chvalimirum vocavit, eo tempore surrexit in gente Bul-
garorum quidam Samuel, qui se Imperatorem vocari iussit, et com- [a] n: 13
misit praelia multa cum Graecis, proiecitq; eos ex tota Bulgaria
itaut in diebus eius Graeci non auderent propinquare illuc.

[c] Chvalimir 32 Defuncto etiam Rege Tugemiro Chvalimirus filius eius successit
in Regem, qui uxore accepta ex ea tres filios genuit,
[e] Petrisl: 33 primogenitum Petrislavum vocavit, qui regionem Zentam rexit.

secundum Dragimirum, qui rexit Tribuniam, et Chelmanam; tertium Miroslavum, qui regionem Podgoriae tenuit; praefatus autem dimisit terram filiis suis, mortuus est.
Quodam itaque tempore Miroslavus iuvenis accepit uxorem suam, ingressus in navem, ... subito tempestate periit ipse, et qui cum eo erant; ... regnavit frater eius, et regnavit ... Petrislavus; genuit filium, quem Vladimirum vocavit, ... sepultus est in Ecclesia S. Mariae in loco, qui dicitur Krajna.
Vladimir 34 Puer autem Vladimirus accepto regno crescebat decoratus omni sapientia, et sanctitate. Tempore itaque eodem dum Vladimirus esset adolescens, et regnaret in loco Patris sui, surrexit Samuel Bulgarorum Imperator, congregato magno exercitu, advenit in partibus Dalmatiae super terram Regis Vladimiri; Rex vero qui erat sanctus, et nollet aliquem ex suis Silvester 2
perire in bello, recessit humiliter, et ascendit in Montem, qui Obliquus dicitur, cum omni gente sua ... Imperator cum exercitu, et cernens, quod Regi ... non posset partem sui exercitus ad Montem ... obsidere, partemque suam ducens ad expugnandum Dulcinium ... interim pro eisdem ... igitur serpentes qui statim ut aliquos percutiebant, absque ulla medicina moriebantur, coeperuntque magnum damnum facere tam de hominibus quam de animalibus. Tunc Rex Vladimirus orationem fecit ad Dominum cum lacrimis, ut Deus omnipotens liberaret populum suum ab illa pestifera morte, exaudivit Deus orationem famuli sui, et ab illo die nullus ex eis periclitatus est, sed et usque hodie si homo, aut aliqua bestia in Monte illo a serpente

[illegible]

vacaret die, noctuq;, apparuit, ei in Visione Angelus Domini confortans, cum annuntians ei ea quæ ventura erant, quomodo eum Deus liberaret de ipso carcere, et quomodo per martyrium perveniret ad regna cælorum, et acciperet immarcescibilem coronam, et præmia Vitæ æternæ. Sanctus Beatus Vladimirus de Visione Angelica roboratus, magis, ac magis vacabat orationibus, atq; ieiunijs. Quadam itaq; die Impris Samuelis filia Cossara nomine, compuncta, et inspirata à Spu Sancto accessit ad Patrem, et petiuit ab eo, ut descenderet cum suis Ancillis, et lavaret caput, et pedes vinculatorum, et captivorum; quod ei à Patre concessum est. Descendit itaq;, et peregit bonum opus: inter hæc cernens Vladimirum, et videns quod esset pulcher in aspectu, humilis, mansuetus, atq; modestus, et quod esset repletus sapientia, et prudentia Domini; Misericordia mota est super illo; videbatur namq; ei loquela illius dulcis super mel, et favum; igitur amore causa libidinis, sed quia condoluit iuventuti, et pulchritudini illius, et quia audierat eum esse Regem, et ex Regali prosapia ortum didicerat, eum, et salutare [illegible], dilexit, post hæc à vinculis liberari eum, accessit ad Impem, et prostrata pedibus illius rubore locuta est, Mi Pater, et Dñe scio, quia decrevisti mihi Virum, sicuti moris est, nunc ergo si tuæ placet magnitudini, aut des mihi Virum Vladimirum Regem, quem tenes in vinculis, aut scias me prius morituram, quam alium accipiam Virum. Impr hæc audiens quia valde diligebat filiam suam, et quia sciebat Vladimirum ex regali prosapia ortum, lætus effectus est, et annuit fieri petitionem illius, statimq; mittens ad Vladimirum, et balneo ..... vestibusque indutum Regijs iussit sibi præsentari, et benigne osculans, atq; amplexans coram Magnatibus regni sui, tradidit ei filiam suam in uxorem; celebratis itaq; nuptijs filiæ suæ more Regali, constituit Imperator

Vladimirum

Vladimirum in Regem, et dedit ei terram et Regnum Patrum suorum,
totamque terram Durachii. Deinde misit Imperator ad Dragimirum
patruum Regis Vladimiri, ut descenderet, et acciperet terram suam Tribu-
niam, et congregaret Populum, et inhabitaret terram, quod et factum est.
Vladimirus itaque Rex vivebat cum uxore sua Cosara in omni sanctitate,
et castitate, diligens Deum, et serviens illi nocte, ac die, regebatque Po-
pulum sibi commissum cum timore Dei et iustitia. non multo vero tempore
defunctus est Imp.^s Samuel, et filius eius Radomirus accepit Imperium, ^ a. : 14
qui fortis extitit viribus, commisitque praelia multa cum Graecis temp.^e
Basilii Imp.^{is} Graecorum, obtinuitque totam terram usque Constantinopolim;
timens autem Basilius Imp.^r, ne forte Imperium amitteret, misit
occulte legatos ad Vladislavum consobrinum Radomiri dicens, quare non
vindicas sanguinem Patris tui? accipe aurum, et argentum a me quantum
tibi libet, et fac pacem nobiscum, et accipe regnum
Bulgarorum, quod frater tuus tenet, et interfice eum, quia pater eius
occidit patrem tuum. Radomirum, quae omnia audiens, misit nuncios, et sic audito
Vladislavus consensit, et quadam die dum Radomirus iret venatum,
ipse cum eo equitans, percussit eum, atque interfecit, et sic mortuus
est Radomirus, et regnavit loco eius Vladislavus, qui occidit illum.
Accepto itaque Imperio misit nuncios ad Regem Vladimirum, ut ad
eum veniret, quos audiens Cossara Regina dixit viro suo: Mi
Domine, noli ire, ne forte quod absit eveniat tibi sicut Patri meo, sed
dimitte me, ut vadam, et videam, et audiam quomodo se habet Rex,
si amicabiliter pertractat, pergas, sin autem ne pergas, igitur voluntate
viri sui perrexit Regina ad Consobrinum suum, quae honorifice ab
eo suscepta est, tenuitque fraudulenter, post haec misit legatos secundo
Regi, dans ei Crucem auream, et fidem dicens, quare venire dubitas?
ecce Uxor tua apud me est, et nil mali passa, sed a me, et a meis.

honorifice [illegible] Accipe filium Crucis, [illegible]
honorifice cum Clericis [illegible] in [illegible]
venisse. Recordamur quod [illegible]
passus est, non in auras, sed [illegible] Crucis [illegible] in-
signes; ergo si [illegible] filii [illegible], et [illegible]
Religionis [illegible]
[illegible] sui Iesu Christi spem [illegible] Crucis [illegible]
signum [illegible], [illegible] Christi, [illegible]
tenda illis malignis fidem suam, [illegible] Crucis [illegible]
ad Regem, qui [illegible] Regem [illegible]
dederunt. [illegible] Crucem [illegible] in terra, et
[illegible]
ad Imp.rem [illegible] per [illegible]
transeunte [illegible]
[illegible] Omnipotens, qui [illegible]
[illegible]
cum [illegible], [illegible] loca, quae [illegible]
bant [illegible] Regem, [illegible]
[illegible] triumphis [illegible], quod Angeli [illegible]
timore perterriti aufugerunt [illegible] in [illegible] Rex [illegible]
ad Imperatricis [illegible] in loca, qui [illegible], [illegible]
est, ut ei [illegible], [illegible] capite [illegible] ut [illegible]
[illegible] regem, [illegible] magnas iras, proponens [illegible] in corde
suo, ut in via occideretur; [illegible] ad [illegible], ne [illegible]
consors, vel consentiens [illegible], eo quod [illegible], ut in Episcopos
et in [illegible] manibus Crucem [illegible], et [illegible] causa [illegible]
insidias illi imposuerat; sed cum eum videret [illegible] opus
suum nequissimum [illegible] ad prandium . . . misit gladiatores qui
eum

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Episcopis et pluribus aliis [illegible] Ecclesia [illegible]
[illegible] Ceteri [illegible], decollatus est XXij die
intrante maio. Episcopi vero colligens Corpus eius in eadem Ecclesia cum
hymnis, et laudibus sepelierunt, ut [illegible]
Beati Martyris Vladimiri, multa daemoniis languoribus [illegible]
[illegible] Ecclesiam, omnesque ad eius [illegible] sunt. Nam
saepe videbantur ibi ab omnibus lumina divina, et quasi plu-
rima ardere Candelae; Uxor vero Beati Vladimiri flevit eum fletu
magno, ultra quam dici potest [illegible] Videns autem Imp.
mirabilia, quae ibi Deus operatur, poenitentia ductus, satis timuit,
concessitque consobrinae suae tollere corpus eius, et sepelire honorifice
quocumque vellet. Tulitque denique Corpus eius, et apportavit in
loco, qui Craini dicitur, ubi curia eius fuit, et in Ecclesia S.
Mariae recondidit. Iacet Corpus eius integrum, et redolet quasi
pluribus conditum aromatibus, et Crucem illam quam ab Imp.re
accepit, manu tenet, congregaturque multitudo Populi in eadem
Ecclesia omni anno in festivitate eius, et meritis, et intercessione
eius praestantur ibi multa beneficia recto corde petentibus usque in
hodiernum diem. Uxor vero Beati Vladimiri Cossara sanctimonialis

[illegible] pie, et devote, ascendit in eadem Ecclesia [illegible] fecit [illegible]
sepultus est ad pedes Viri sui, [illegible] tempore [illegible]
ut Corpus Beati Vladimiri de Ecclesia [illegible] Vladislaus
[illegible] beati Vladimiri [illegible]
[illegible] fuerat ab [illegible] Basilio [illegible]
[illegible]
[illegible] apparuit ei [illegible]
effigie sancti Vladimiri, et [illegible]
[illegible] et [illegible] Vladimirus
[illegible]
percussus ab Angelo corruit in terram, et [illegible]
animam. Tunc Principes, et milites [illegible]
[illegible]
omnes per [illegible]
[illegible] ad prandium beatum Vladimirum [illegible]
martyrem [illegible] ab Angelis [illegible] a
[illegible] Joannes, et [illegible] virtutes, et prodigia [illegible] nº 15
dignatus est [illegible] Vladimirum [illegible]
[illegible] religiosis [illegible]
scripta sunt, et [illegible] ipse Vir s. [illegible]
cum Deo fuit, et Deus habitavit cum eo, in [illegible]
Porro Dragimirus frater Beati Vladimiri audiens mortem ejus
congregavit Populum et exercitum, ut terram, et Regnum fratris
sui sibi vindicaret. Igitur veniens in Confinio Civitatis de [illegible]
iussit transfretare Populum. Catarenses vero praeparatis Naviculis,
panem, et vinum, et cibaria plurima abundanter [illegible] ei
obviam, et invitaverunt eum ad prandium in Insula, quae Sancti
Gabrielis dicitur; ipse vero cum paucis intrans in unam naviculam
venit

venit ad locum, qui [illegible] praedictum [illegible], audientes Catarini, quod
[illegible] et qui [illegible], et quod nullus ei [illegible]
[illegible] in [illegible], [illegible] alter ad
alterum [illegible] morti [illegible] Regis [illegible] mortui
[illegible] de progenie illorum [illegible]
[illegible] non bene [illegible]
Regis, qui [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
qui [illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible]
et [illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
praegnans [illegible] inuenit [illegible]
[illegible] peperit [illegible] filium [illegible]
in itinere in [illegible] in loco, qui dicitur [illegible], vocauitque
nomen eius Dobroslauus, qui nutritus est in [illegible], cumque autem esset
adolescens; post a parentibus educatus est Ragusii. Accepit sibi uxorem
puellam Virginem speciosam neptem Samuelis Imp.ris, de qua genuit
quinque filios, quorum nomina sunt haec Goyslauus, Michala, Saganec,
Radoslauus, et Predimirus.

Igitur post mortem Vladislaui Imp.ris Bulgariae Basilius Imp.r
congregato magno exercitu, et nauium multitudine coepit debellare

terram, Chelmaniaque, totam Bulgariam, Rassam et Bosnam, totamque
Dalmatiam, omnesque maritimas regiones usque in finibus inferioris Dal-
matiae. Dobroslavus praeterea, gratias agens Deo et regi [illegible]
se subdere Graecis, et [illegible] diutius et [illegible]
eis per Provincias, et Graecos multa [illegible]
se agerent contra populum, similiter et populis [illegible] dicebant,
quare tam grande malum sustinemus a Graecis [illegible]
bona nostra tollere, uxores deducunt, filias nostras virgines corrumpunt,
et polluunt; Nunquam [illegible] nostri, qui ante nos Reges fuerunt,
talia operati sunt nobis, grande et grave malum [illegible]
sic agentes per singula [illegible] populis in [illegible], et
valde diligere [illegible]
pisti inter se quadam die [illegible]
[illegible]
Principes qui erant [illegible] Dalmatiam.
Post haec congregati sunt populi mittentes Dobroslavo, et filiis eius, ut
venirent, et acciperent Regnum, et terram Patrum suorum; qui veniens
cum quinque filiis suis, qui iam iuvenes, et milites strenui erant,
accepit regnum, coepitque proeliari cum Graecis, et obtinuit terram usque
in Aphilza. Tunc Imp. Graecorum iratus misit unum ex ducibus suis
nomine Armenopolus, iussit eum venire, et debellare Regem Dobros-
lavum, et eius filios, qui congregato magno exercitu militum, et
peditum pervenit usque ad planitiem Zentae.
Rex etiam Dobroslavus congregans exercitum tertiam partem dedit
quatuor filiis, misitque eos in locum, qui Vraniae dicitur contra
orientalem plagam, ut ibi expectarent eventum belli; ipse vero
cum Radoslavo filio suo ex parte occidentali irruit super Graecos,
coeperuntque valde trucidare eos. Radoslavus itaque iuvenis potens, et
strenuus

De Crusl. 35

manus omnis Graecus barbarusque pervenit ad ducem, quem
cum apprehendissent filii [illegible], caputque [illegible] in [illegible] proiecit;
[illegible] in fugam [illegible] sunt [illegible], et [illegible] plurima
multitudo, quam numerare nemo poterat, plurimi autem eos fugi=
entes, cum [illegible] pervenerunt [illegible] filii Regis, qui
in orientali parte erant, [illegible], et [illegible] contritio,
et plagas magnas in Graecos [illegible] illo, Regnum vero Dobroslavi crevit,
et multiplicabatur quotidie, [illegible] Rex filio [illegible] Radoslavo Iup=
aniam, quae Zeta vocatur, eo quod in bello fortiter [illegible] victoriam
cepit. Audiens praefatus Graecorum Imperator quod evenerat, ira magna
iratus, et tristis animo effectus, misit nuntios [illegible] cum auro, et
argento non modico, ut darent Iuppano Rasciae, et Bano Bosnae, et
Principi regionis Chelmanae, ut moverent exercitum et gentem supra
Regem. Tunc Iuppanus et Banus, congregantes populi multitudinem
miserunt Lutouid Principi Regionis Chelmanae, ut coadunaret univer=
sam multitudinem, et ipse esset Princeps, et ductor totius Populi,
sicque factum est. Imperator vero ex alia parte congregans magnum exer=
citum quam fuerat ante exercitum misit Durachium, mandans cuidam
Cyrillo Toparchae, qui illis diebus Durachium, totamque terram Dura=
cinorum tenebat, ut congregaret omnem Populum terrae Duracenorum,
ut praeesset omni exercitui, et pergens caperet Regem cum filijs
suis quocumque reperisset.

Igitur Cyrillus cum omni exercitu venit, et descendit in planitie
Civitatis Scodrinae, ut ibi congregarentur omnes. congregata est ergo
ibi tanta multitudo, ut vix eos terra caperet: Post haec transvadato
flumine pervenerunt in planitiem Antibarensem Civitatis Lutouid,
et Princeps cum suo exercitu descendit in Trihuniam. Rex vero
Dobroslavus cum filijs, et gente sua manebat in Cermoniza,

cernens autem, quod magna multitudo esset Grecorum, timensque ne Ludouicus transfretaret Alfum, ne concluderetur in medio, uocatis quinque filijs suis, dixit eis. Videtis filij Carissimi, quod magnus est Grecorum exercitus, et nos ualde pauci ad comparationem illorum. eis resistere mihi uidetur, in bello nullatenus ualemus. faciamus ergo sic; remaneant duo ex uobis Zoyslaus, et Radoslaus, ceteri uero tres accipite, unusquisque X. stenuos cum tubis, et buccinis, et montana conscendite, et per cacumina Montium uos distendite sic ut Greci uideantur quasi in medio. Ego autem cum his, qui mecum sunt nocte media irruam in eorum castra, cumque audieritis sonitum Tube, et buccine, uos similiter per circuitum de montibus, tubis, et buccinis clangite, magnisque uociferate uocibus; post hec paulatim descendentes eorum castris appropinquate, et dum prope fueritis, nolite timere, sed estote fortes, et pugnate uiriliter. Deus enim Omnipotens tradet eos in manibus nostris. Igitur uesperascente hora tres filij Regis ascenderunt montana, et fuerunt omnia, sicut mandauerat Rex. Ea hora quidam Antibarensis amicus Regis uolens terrere grecos accessit ad Curilum, et dixit ei caue dne, et esto solicitus, et uide quomodo euadas cum hac multitudine tua. scias sane quod ex ōi parte circumdatus es á magna multitudine, quod uerbum per castra sonuit, et omnes nimio terrore concussi sunt, statimque iussit Curilus oēs armatos stare, et uigilias et custodias de longe á castris fecit ponere: Inter hec Rex cum suo exercitu noctis hora paulatim gradiens et suauiter appropinquabat eorum Castris, media autem nocte uenit, quo uigiles, et custodes Grecorum erant, irruitque in eos, et alios trucidauit, aliosque in fugam concurrit, quod uidentes Greci ualde turbati sunt, mox Regis tuba sonuit, et qui cum Rege erant

[illegible] clangentes buccinis, magnisque [illegible] ceperunt [illegible] filii [illegible] qui [illegible] erant, similiter ceperunt hinc inde buccinis, et [illegible] clangere, et [illegible] hic [illegible] lateris montium descendendo appropinquabant hostibus [illegible], et [illegible] faciebat. Ergo vero [illegible] [illegible] audiebant [illegible], quia nox erat, et [illegible] [illegible], putabant maximam multitudinem [illegible] audiebant [illegible] Anteburnsi; At ubi audierunt sonitum [illegible] [illegible] iam prope esse, [illegible] [illegible] periculi [illegible] fugam con- [illegible], [illegible] [illegible] fugam [illegible] [illegible] capturi [illegible] [illegible] gen- [illegible] et filii Regis [illegible] persequebantur [illegible] [illegible] filii [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] quia [illegible], et [illegible] erant, et [illegible] al- terum; venit in [illegible], et ipse in [illegible] [illegible] clamavit (Rex [illegible]) [illegible] po- [illegible] filius [illegible] cognovit, et mox de equo de- scendens patri [illegible], [illegible] Rex, [illegible] enim cogno- [illegible] te, cui Rex [illegible] filii quoniam [illegible] Dei Misericordia nobiscum est, eo quod non [illegible], [illegible], tunc Rex stetit in eodem loco, [illegible] nomen loci illius ([illegible]) quod latine dicitur Dei Misericordia, qui locus sic [illegible] usque in presentem diem, eo quod fecisset Deus Misericordiam Regi, ne non interficeretur a filio suo, et quod tantam multitudinem concesserit Deus in Manibus paucorum. Igitur filii Regis persecuti sunt hostes

usq. Drinum fluvium, vulnerantes, et interficientes eos, [illegible] prehendentes eos, et ligantes plurimos [illegible] (Borya Milosi) [illegible] autem [illegible] vulneratus [illegible] venisset in [illegible] mortuus est, in qua [illegible] posita est Crux, quæ usq. hodie Crux [illegible] vocatur. [illegible]
Post hæc misit Rex Goyslaum filium suum cum [illegible] Ludovico principi dans ei [illegible] Græcos, qui capti erant, et vulnerati ut dum appropinquaret [illegible] mirens est sic vulneratos, et sanguine aspersos in castra Ludovici principis, ut Græci referrent ea, quæ eis acciderant, quod si [illegible] tot [illegible] capite truncaret, et hoc ideo egit Rex, ut principes cum suo exercitu [illegible] convenerentur, videntes eos sic trucidatos. Fecit igitur Goyslaus omnia quæ mandaverat ei [illegible], [illegible] igitur exercitum [illegible] spreavit [illegible] per canalem, [illegible] in [illegible], qui [illegible] vocatur, tunc quia prope erat [illegible] exercitus, misit [illegible] [illegible] Græcos in eius castra, quos videntes, qui cum Ludovico erant, et audientes, quod evenerat, valde perterriti sunt, Ludovicus autem princeps, quia vir bellicosus erat, et strenuus in armis minime timuit, igitur misit Goyslao, dicens, ingredere non nulla [illegible] perturbant, sed si vivis, et aliquid vales, sume tecum duos milites et ego similiter descendam usq. in campum, ut dimicemus, et scias, qui sum ego: placuit verbum in conspectu Goyslai, et assumptis duos strenuos milites secum descendit in campum similiter et Princeps descendit, ut autem dimicare cœperunt unus ex Goyslai militibus nomine Dobu impetum faciens in Ludovicum Principem percussit eum, et in terram proiecit, tunc alta clamare cœpit. Currite commilitones, et socij currite, quoniam Ludovicus cecidit et mortuus est, ad cuius necem cœperunt omnes currere, Ludovicus autem

[illegible], ut cum [illegible] [illegible] [illegible] perijt. Hi vero,
qui [illegible] [illegible], quod accidit, in [illegible] [illegible], omnes in
fugam [illegible] [illegible] [illegible] Gojslavus cum suis persequens [illegible] eos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et ex
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Rex [illegible] plurimas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
et [illegible], nec filij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Post haec filij Regis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illum, et [illegible] in
[illegible] S. Andreae in Capella [illegible] cum magno honore [illegible]
[illegible] Regis filij eiusdem Regina Mater eorum [illegible] placuit ei
[illegible] sibi [illegible] regionem patrum suorum, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Igitur Gojslavus cum [illegible] fre
[illegible] [illegible] Tribuniam, cum [illegible], [illegible], [illegible],
et [illegible], et [illegible], [illegible] autem [illegible], [illegible],
[illegible], et [illegible], [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Post haec Regina cum filio suo Gojslavo primogenito regebat
regnum et filios. Nullus autem ex eis vocitatus est Rex, donec
vixit Regina Mater eorum, sed tantummodo Knesij vocabantur.
Quodam itaque tempore Gojslavus cecidit in lectulo, et dum infir-
mus iaceret in lectulo, quidam de Tribunia, qui [illegible] vocabantur.

Consilio inito venerunt, et interfecerunt illum [illegible] in loco [illegible]
fratresque eius [illegible] capientes, vinculis [illegible]
constituerunt. [illegible]
et Saganes, [illegible] Radoslavus frater eius [illegible]
in Tribuniam, [illegible]
gentes [illegible]
exivit. [illegible] Saganes [illegible]
[illegible]
et ipse [illegible]
venit, et intravit in Tribuniam [illegible]
Saganes [illegible] in [illegible] Radoslavum [illegible]
ut iret, ac defenderet [illegible] Tribuniam [illegible]
si vellet [illegible]
et Saganes [illegible]
[illegible]
Terre, [illegible] frater, et privilegium ei [illegible]
et ipse, [illegible] Zentam, et si posset vi sibi
acquireret Tribuniam, vel quamcumque regionem [illegible] illi,
et eius [illegible], et [illegible]
et [illegible], [illegible] et inde abiit, [illegible]
[illegible] Tunc Radoslavus congregans exercitum,
et intravit in Tribuniam, et debellavit [illegible], et [illegible], atque
interfecit eum. Postea intravit in regionem Chelmanam, et obtinuit
Mihala 36 eam eo tempore defunctus est Rex et Mihala accepit Regnum,
eratque ei septem filii, quorum nomina sunt haec: Vladimirus, Pri-
slavus, Sergius, Boreta, Gabriel, Miroslavus, et Dobrinus, et quando
septem filios habebat accepto Regno noluit servare sacrum fratri suo
Radoslavo, sed tulit illi Zuppaniam Zentae et dedit illam filio suo Vladimir-
eo

[illegible] ex Uxore Regis Michaelis [illegible] aliam Uxorem [illegible]-
[illegible] [illegible], genuit [illegible] filios, quorum nomina
sunt hæc, primus [illegible], 2.us [illegible], 3.us [illegible], 4.us Theodorus,
[illegible], ex Uxore, [illegible] Theodoro [illegible] ex
[illegible] natus est [illegible], qui [illegible] [illegible] n.° 17
cum suis fratribus [illegible] et [illegible]
cum filio [illegible] ad dominandum, [illegible] Bulgariam
et [illegible] prælia multa [illegible], et Bulgaris; et [illegible]
Bulgariam [illegible] Provinciam [illegible] Rex Michaelis [illegible] filio suo ad
regendum. Præterea [illegible] [illegible], et [illegible]
[illegible] [illegible], et congre-
gavit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
C. Post hæc accepit regnum [illegible] frater [illegible]
filii, et quatuor filiæ, nomina filiorum ejus hæc sunt primoge-
[illegible], [illegible], [illegible]limir, [illegible], [illegible], [illegible]-
[illegible], et [illegible], fuit autem Rex [illegible] pacificus, et
mansuetus, [illegible] Deum in omni vita sua [illegible] autem
illo [illegible] est [illegible] [illegible] nepos ejus [illegible], et [illegible]
qui eum [illegible] est, qui [illegible]

et fecit eum regem de [illegible], et dixit [illegible], qui [illegible]
gaudio a Rege [illegible] filijs [illegible] et [illegible]
[illegible] Regis [illegible]
quę [illegible] cum dixit [illegible]
[illegible] cum quidam filijs [illegible], qui [illegible] venit, [illegible]
[illegible] a Rege cum [illegible]
erat, et pacificus, voluit bellum cum eo [illegible]
cum filijs suis in Tribuniam [illegible] ita [illegible], et [illegible]
dormivit cum Patribus suis, et sepultus est cum grandi [illegible]
[illegible] in [illegible] de [illegible]

a Bodinus 38 Post hæc Bodinus [illegible] regni [illegible]
[illegible] b n.º 18
Vir, [illegible]
se in medio [illegible]
pacem inter eos [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
filij [illegible] filius [illegible] c n.º 19
[illegible]
[illegible] grandi [illegible], [illegible] eum, [illegible]
[illegible] eum, [illegible] ibi [illegible] de [illegible] Belcano, et d n.º 20
[illegible] qui [illegible] et filij eorum [illegible]
[illegible] et [illegible], vel [illegible] eius, deinde cepit
[illegible] ibi [illegible] e n.º 21
[illegible], qui [illegible] Durachium, et in [illegible]
Mortuo Roberto Guiscardo [illegible], atque [illegible] Rex Bodinus [illegible]
Duracinorum, et ipsam Civitatem Durachium. Post hæc facta pace cum f n.º 22
Imp.re

Impr. reddidit illi Civitatem, Igitur Jaquinta Uxor Bodini videns filios
Branislavi crescere, et multiplicari valde dolebat, timebat enim, ne Viro
eius moriente, Branislavus vel filii eius acciperent regnum, unde et
semper invidebat eis, et quaerebat opportunum tempus, quomodo
Patrem et filios perderet, quodam itaque tempore dum Branislavus cum
frē suo Gradislavo, et filio Preziera simpliciter venissent ad Regem
in Civitatem Scodarum, Videns eos Jaquinta solos venisse gavisa est,
accedensque ad Regem protervo coepit instare, et dicere, ut eos com=
prehenderet, et in custodia poneret, alioquin nullam vitam posse
habere cum eo, si hoc non ageret, dicebat illi, scio, q moriturus es
et isti regnum accipient, filii autem tui ad mensam eorum manducabunt.
Quod audiens vir eius Bodinus [illegible] Uxore, et [illegible]
[illegible] ad prandium, et [illegible] Regis [illegible] et
[illegible] in custodia, et [illegible]
[illegible] ad mortem, [illegible].
Quod audientes fratres et filii, et Nepotes eorum, congregantes omnem
parentelam in unum [illegible] Regiam, et venerunt in
Civitatem cum quadringentis viris in armis. Videns Rex quod
fugiunt [illegible], et [illegible] Civitatem, coepitque de=
bellare eam; tunc fres et filii [illegible], et qui cum eis
erant [illegible] armati de Civitate [illegible] quotidie
de Bodini Regis exercitu, quadam die dum exissent et plures occi=
dissent, et [illegible] Cocciaparus [illegible] lanceam e manibus tran=
sfodit, et occidit quendam Cosar, quem Regina valde diligebat,
quod videns Regina statim solutis Crinibus coepit faciem suam
fortiter percutere et flere, et dicere Viro suo, heu, heu, Rex, nonquid
non vides o Rex, quomodo interficiunt viros? Parentes eorum apud
nos sunt, et ipsi nos desiderant quotidie vulnerare, et occidere nos.

Nunquid non cernis, quod fecit Cociaparus, quomodo soluit
eos, quos tenes in vinculis, Tunc Rex iratus manu sua per
gladium iussit decollari Knezium Branislauum cum frẽ, et filio ante
Civitatem Ragusij, et coram praesentiam parentum suorum, et tanquam
periuris homicidium, Tunc Epi, et Abbates, qui uenerant rogare Regem,
ne decollarentur, et ut pacem inter eos mitteret, uidentes eos iam
decollatos eo quod moram fecissent ueniendi ualde tristes effecti sunt,
coeperuntq. uehementer arguere, et increpare Regem eo quod obaudisset
uoci Uxoris suae, et occidisset frẽs suos. Rex statim poenitentia du-
ctus fleuit amare, et qui frẽs erant iussit eos seppeliri honorifice,
Epi uero, et Abbates tollentes eorum corpora magno in obsequio sepe-
lierunt eos in Monastᵒ. Sti Benedicti in Insula, quae est ante Ragusium.
Post haec frẽs eorum et filij, et caeteri, qui erant in Civitate timentes
quod quidam uellent eandem Civitatem Regi, praeparatis Nauibus
intrantes omnes in eis nauigauerunt Spalatum, inde transfretauerunt
Apuliam, et inde Constantinopolim ad Impᵉʳᵉᵐ. Interea Rex cepit Civi-
tatem Ragusium, et aedificauit ibi Castellum, et post ea reuersus est
in Scodrim. Regnauit autem XXVI annis, et in XXI decollauit
frẽs suos, expletisq. XXVI annis, et mensibus quinq. in regno suo
mortuus est, sepultusq. est more Regali in Monastᵒ. Sanctorum Martyrum
Sergij, et Bacchi. Tunc Michael filius eius uoluit succedere in regno,
sed propter nequitiam matris eius noluit Populus terrae; sed con-
stituerunt sibi Regem Dobroslauum frẽm Bodini Regis.

Dobrosl. 39

Regnante eo coepit se dure agere contra Populum, eo tempore audientes
frẽs, et filij Knezij Branislaij, quod Rex Bodinus obijsset Impʳⁱˢ iussu
uenerunt Durachium ubi Goyslauus accepit Uxorem, et mansit ibi
cum nepotibus suis, Cociaparus quoq. frater eius perrexit Rassam, inde
cum Bolcano Jupano congregantes Populum uenerunt contra Dobroslauum
Regem

Regem, Rex vero congregans Populum coepit se defendere, commissoq;
bello in Obliquo super fluvium, qui Moracea dicitur, cecidit pars Populi
Regis Dobroslavi, et ipse captus est, post haec Cocciapares cum Belcano
mittentes vinculatum Regem Dobroslavum in Rassam, venerunt, et obsede-
runt Zentam, et depredaverunt maximam partem Dalmatiae. Belcanus
Cocciapar 40 post haec perexit Rassam, et Cocciaparus remansit in Zentam. Post haec
insidiabatur Belcanus Cocciaparo cum Rassanis, ut eum perderent: quod
sentiens abiit in Bosnam, et accepit ibi uxorem filiam Bani Bosnae,
et non post multum temporis in bello mortuus est in Chelmani.
Interea populi congregantes se constituerunt Regem Bladimirum
Bladimir 41 filium Bladimiri filii Regis Michaelis.

Regnante illo diebus paucis, et cum ... pacem habuit, congrega-
vit ad se omnes fratres suos, et accepit uxorem filiam Jupani Rassae
acquisivit terram XIJ annis, postquam accepit Rex filiam Belcani
dimissus est a Jupano Rassae Dobroslavus, qui tenebatur in vinculis, eo
quod esset patruus Regis Bladimiri, qui dimissus venit ad regnum
suum, quem ut vidit Rex, statim comprehendere iussit, et in custodia po-
ni, mansitque in custodia usque quo nepos eius Bladimirus regnavit,
itaque in XIJ anno Regni Bladimiri Regis Jupana corrupta a
quibusdam pessimis hominibus, qui inimici erant Jupani et Belcani
potionem mortiferam conficiens in Cataro, quo manebat, dedit eis, hi vero
venientes in Scodari propinquaverunt Regi per manus ministrorum
eius, qui ab eis decepti, tunc cadit in lectulo. Regina autem Jupana
sciens, quod moriturus esset, venit cum filio suo Georgio in Scodarim
causa visitandi Regem, quam ut vidit Rex, permovit eam a se, et
iussit eam foris egredi, quae egressa, dixit astantibus quare sic egit
Rex, quid ego mali feci, si ... Rex patruus Dobroslavus,
qui tenetur in vinculis ipse egit, ut moreretur ... Rex, sic autem

dixit volens perdere Dobroslavum, timens ne ipse succederet in regno,
statimq; inde discendens venit usq; ad Tarizam mortem Regis audiens
postea misit occulte hominibus regis promittens eis plurima, ut mo-
riente rege perderent Dobroslavum, quod et factum est, nam Rex mor-
tuus est, et sepultus est in Monast.° Sanctorum Sergij, et Bachi. Homi-
nesq; vero Regis occasione accepta consilio Jaquintæ irruerunt super
Dobroslavum Regem, et extrahentes illum de custodia excæcaverunt oculos
eius, et testiculos illi amputaverunt, miseruntq; illum in Monasterium Sanctorum
Sergij et Bachi, ubi cum Monachis vivens longo tempore, postea mortuus est.

Georgius 42 Post mortem Regis Bladimiri cepit regnum Georgius filius Jaquintæ Re-
ginæ, secundo autem anno regni sui voluit comprehendere filios
Branislavi, sed minime valuit, nam innotuit eis quoddam consilium, et
ipsi abierunt Durachium ad patruum suum Cosclavum, alius Gradihna
comprehensus est, et positus in custodia Scodarini; tempore illo Dux Calo
Joannes Comanus congregans fortem exercitum venit cum Cosclavo, et Ne- b n.° 23
potibus eius supra Regem Georgium; Rex vero congregans Populum
paravit eis bellum committere, itaq; bellum cecidit pars Georgij Regis
et multi interfecti sunt, et plurimi capti sunt. Rex autem cum aliquan-
tis evasit, et fugit in Obliquum. Post hæc Dux, et omnes debellantes Civi-
tatem Scodarinam ceperunt eam, inde extrahentes Gradihnam de custodia,
iussu Imp.^ris constitutus est Rex à Populo, et Dux relinquens ei exer-
citum reversus est Durachium.

Grubessa 43 Regnante eo, iterum Rex Georgius Gradihnam cum multitudine militum
et potentium virtute, atq; audacem in bello fugit in Rassam, mater
vero eius capta est apud Cattarum, et ducta est Constantinopolim ubi
et mortua est. Regnavit Rex Gradihna VII annos, et quievit terra
in diebus eius, et prosperavit valde, dedit enim diebus illis Deus
abundantiam frumenti, et vini, et repleta est terra omni saturitate. Deniq;

septimo

septimo anno Regni eius venit Rex Georgius cum Rascianis sup.a istum, qui praeparans ei bellum in ipso bello mortuus est Rex [illegible] fortiter dimicando, et praeliando ante Civitatem Antibarim, sepultusq. est in Episcopio eiusdem Civitatis honorifice in Eccl.a Sancti Georgij

Post haec Rex Georgius obtinuit Regnum non tamen totum, quia fratres Regis [illegible], qui adhuc supererant Dragilus, et Dragilo(?), et fecit pacem cum eis, et iuravit quod [illegible] terram cum eis, et nil eis mali faceret, qui nescientes propter iusiurandum crediderunt ei. Dedit illis partem terrae, et Suppanias in Zenta, et valde coepit eos diligere et hoc ideo faciebat Rex, ut fraternitatem fratrum eorum tereret, cum posset decipere, et [illegible] perderet eos. Sed interea Grubessa manebat in Rasce, accepit ibi Uxorem, de qua genuit quatuor filios, p. [illegible] [illegible], Lubari(?), et Bladimirum, propterea Dragilus cum omnibus suis [illegible] in Rasciensem regionem, et obtinuit [illegible], et alias plurimas Suppanias; Videns autem Rex, quod prudenter se agerent, valde ei placuit. Deinde Consilio Dragili congregans Rex exercitum abijt in Rasam, et praeliando obtinuit eam, et depraedavit, invenitque ibi Urosium(?) in custodia, in qua miserunt parentibus fuerat, unde [illegible] illum dimiserunt Suppanum in Rassa, inde Rex cum suis omnibus rediit et ad locum suum cum spoliis magnis. [illegible] eo tempore sedebat in Chelmani. Post haec videns quod Dragillus cum fratre, et Nepotibus prudenter se agerent, et quotidie multiplicarentur, et crescerent in amore omnium Populorum, invidia ductus, timensque, quod Populus eum sincere cum non diligeret, ne forte regnum amitteret, comprehendere facit Michala filium Bladimiri Regis, et post eum Dragillum, posuitque in custodiam. Dragichna vero cum quatuor filijs suis Premoscio(?), Grubessa, Neeman, et Sirac evasit, et fugit Durachium. Audiens autem, quod fratres eius, et nepotes tenerentur in vinculis, abijt et ipse Durachium. Post hoc Pirrigordi Dux

cum Gradigna et Dragiena congregantes Populum, et magnum exercitum venerunt, et ceperunt terram usq; Vranam, et usq; Antibarim. Dux quoque Dux, qui volebat Constantinopolim redire relinquens Nepotem suum Borosci in Obliquo ad custodiendum Castellum, ... usq; Durachium. Interea Rex Georgius iratus cepit Dragillum, et Michala nepotem eius privavit lumine oculi, eo quod Gradigna cum frẽ suo debellarent illum. Postquam autem Dux Pirogotti ivit Constantinopolim, venit alius Dux Durachium Kinnalecius de Contostephano. Interea Rex Georgius congregans Populum venit, et obsedit Obliquum, Borocius vero cum suis fortiter defendebat se. Audiens autem Dux Kinnalecius cum Gradigna, et cum frẽ congregantes exercitum venerunt supr. Regem, quiescente iam Rege cum exercitu omni populo non fuit quis, qui hoc ei annunciaret quousq; venit Dux cum Gradigna cum exercitu, et percusserunt castra eorum, et occiderunt ex militibus plurimos, et fugaverunt eos. Rex exercitus tunc, et fugit in Chermnizam et Dux fugato eo reliquit Gradignam cum exercitu, et ipse reversus est Durachium. Tunc quia propter tribulationes, et bella terra iam deficiebat, et quotidie magis magisq; devastabatur, rebellavit Decataram et pertransiit tota terra Regis Georgij. At Gradigna cum suis cepit comprehendere terram, et persequi Regem, alia autem ex parte Rassani eum persequebantur. Rex autem cum suis p montana, et per silvas huc illucq; fugiens latitabat. Videns tandem Rex undiq; persecutionem sibi accidere, nesciens quid ageret, intravit in Castellum, quod Obolon dicitur. Tunc Gradigna obtinuit terram usq; Decataram, preter Castellum, quo Rex tenebatur. Inter hec Dux venit in Scodarim, et Gradigna misit ad eum, ut quantocius veniret quatenus caperent Castellum, et Regem, qui venientes cum exercitu obsederunt Castellum. Tunc hij qui amici, et proximi Regis esse videbantur, et qui edebant panem eius levaverunt contra eum calcaneum suum, et

alij

n.° 24

alij de foris, alij de intus castellum tradiderunt, et Regem duci Kirialexio, quem dux comprehendens duxit secum Durachium indè vinculatum, et cum custodibus misit Constantinopolim ubi mortuus est in custodia.

Post hęc Populi congregantes se constituerunt Regem Gradignam, qui accepto regno cepit regere Populum cum omni Iustitia, erat sanè Vir timens, ac diligens Deum pius, et misericors, Viduarum, et Orphanorum protector, atq. defensor, et in omnibus actibus suis omni bonitate precipuus. Preterea hij qui dispersi erant per regiones, et provincias, et in Apulia audientes vitę eius bonitatem reversi sunt ad loca sua, et ad patriam suam, et repleverunt, et habitaverunt terram, quę iam quasi destructa, et desolata manebat, sustinuit quoq. Rex Gradigna diebus regni sui multas insidias, et persecutiones iniustè à malis hominibus, sed ex omnibus eripuit eum Deus, expletisq. XI. annis in regno ingressus est viam universę, et dormivit cum patribus suis in pace, sepultus est honorificè et cum magnitudine in Monast.° Sanctorum Martyrum Sergij, et Bachi manibus filiorum suorum Radaslaui, Kneżij, Lumij, et Bladimiri. Post hęc Radaslauus Knesius perrexit ad Imp.rem Emanuelem, 6 n.° 25
et benignè ab eo susceptus est, deditq. ei totam terram dominandam cumque regendam sicut tenuit Pater eius, postea Knesius Radaslauus veniens ab Imp.re cepit tenere, et dominare terram cum fratribus suis. Post hęc surrexerunt quidam maligni, qui antiqui inimici fuerunt, et rebellauerunt ei, et adduxerunt Desam filium Vrosi, et dederunt ei Zentam, et Tribuniam Radaslauo autem, et fratribus eius remansit maritima regio, ac Ciuitas Decatarum usq. Scodarim, et indesinenter non desinebant dimicare, et preliare contra filium Vrosij, et contra ceteros inimicos quatenus terram quę n.° 26
eis rebellauerat, ualerent acquirere, et eam, quam dominabant, uiriliter defendere.

Praesbiteri Diocleatis Regnum Slavorum

PRVO REPRINT IZDANJE VATIKANSKOG RUKOPISA U ODNOSU 1:1
(tekst: 27 x 19,57 - 21,23 cm)

Pripremili
Branko Banjević
Marko Špadijer
Danka Barović

Za izdavače
Branko Banjević
Radomir Pavićević

Priprema
Studio *BDM*, Podgorica

Štampa
Skaner studio -Savićević Dragi, Zagreb

Tiraž
500 primjeraka

Izdavači
Matica crnogorska, Cetinje
Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske, Zagreb

Podgorica - Zagreb
2003